Šifra kandidata:

Državni izpitni center

MAREC

0 0 0 4 0 1 1 1

MATEMATIKA

Izpitna pola 1
Osnovna raven

18. marec 2000 / 120 minut

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki:
kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik, radirko, žepni računalnik brez grafičnega zaslona in brez možnosti simboličnega računanja, šestilo in 2 trikotnika, lahko tudi ravnilo.
Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca in dva konceptna lista.

PREDMATURITETNI PREIZKUS

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar!
Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca).

V tej izpitni poli je 12 nalog, rešujete vse, in sicer na strani, kjer je besedilo naloge. **Ocenjevalci ne bodo pregledovali konceptnih listov.**

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Če se zmotite, napisano prečrtajte. Grafe funkcij rišite s svinčnikom. Pazite, da bo Vaš izdelek pregleden in čitljiv. Pri reševanju nalog mora biti jasno in korektno predstavljena pot do rezultata z vmesnimi računi in sklepi.

Na strani 2 je standardna zbirka zahtevnejših formul, ki jih ni treba znati na pamet. Morda si boste s katero med njimi pomagali.

Število točk, ki jih lahko dosežete je 72. **Naloge, pisane z navadnim svinčnikom, nejasne in nečitljive rešitve se ovrednotijo z nič (0) točkami. Če ste nalogo reševali na več načinov, nedvoumno označite, katero rešitev naj ocenjevalec točkuje.**

Vsako nalogo skrbno preberite. Rešujte premišljeno. Zaupajte vase in v svoje sposobnosti.

Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 2 prazni.

Formule

- $a^{2n+1}+b^{2n+1}=(a+b)\left(a^{2n}-a^{2n-1}b+a^{2n-2}b^2-\ \ldots\ +a^2b^{2n-2}-ab^{2n-1}+b^{2n}\right)$
- Evklidov in višinski izrek v pravokotnem trikotniku $a^2=ca_1,\ b^2=cb_1;\ v_c^2=a_1b_1$
- Polmera trikotniku očrtanega in včrtanega kroga $R=\frac{abc}{4S},\ r=\frac{S}{s},\ s=\frac{a+b+c}{2}$
- Prostornina prisekane piramide $V=\frac{1}{3}v\left(S_1+\sqrt{S_1S_2}+S_2\right)$
- Prostornina in površina pokončnega prisekanega stožca
  $V=\frac{\pi}{3}v\left(R^2+Rr+r^2\right),\ P=\pi\left[R^2+r^2+(R+r)s\right]$
- Kotne funkcije polovičnih kotov
  $\sin\frac{x}{2}=\pm\sqrt{\frac{1-\cos x}{2}};\ \cos\frac{x}{2}=\pm\sqrt{\frac{1+\cos x}{2}};\ \operatorname{tg}\frac{x}{2}=\frac{1-\cos x}{\sin x}$
- Kotne funkcije trojnih kotov
  $\sin 3x=3\sin x-4\sin^3 x,\ \cos 3x=4\cos^3 x-3\cos x$
- Adicijski izreki:
  $\sin(x+y)=\sin x\cos y+\cos x\sin y$
  $\cos(x+y)=\cos x\cos y-\sin x\sin y$
  $\operatorname{tg}(x+y)=\frac{\operatorname{tg}x+\operatorname{tg}y}{1-\operatorname{tg}x\ \operatorname{tg}y}$
- Faktorizacija
  $\sin x+\sin y=2\sin\frac{x+y}{2}\cos\frac{x-y}{2},\ \sin x-\sin y=2\cos\frac{x+y}{2}\sin\frac{x-y}{2}$
  $\cos x+\cos y=2\cos\frac{x+y}{2}\cos\frac{x-y}{2},\ \cos x-\cos y=-2\sin\frac{x+y}{2}\sin\frac{x-y}{2}$
  $\operatorname{tg}x\pm\operatorname{tg}y=\frac{\sin(x\pm y)}{\cos x\cos y},\ \operatorname{ctg}x\pm\operatorname{ctg}y=\frac{\sin(y\pm x)}{\sin x\sin y}$
- Razčlenitev produkta kotnih funkcij
  $\sin x\ \sin y=-\frac{1}{2}\left[\cos(x+y)-\cos(x-y)\right];\ \cos x\ \cos y=\frac{1}{2}\left[\cos(x+y)+\cos(x-y)\right]$
  $\sin x\ \cos y=\frac{1}{2}\left[\sin(x+y)+\sin(x-y)\right]$
- Vektorski produkt vektorjev $\vec{a}=(a_1,a_2,a_3)$ in $\vec{b}=(b_1,b_2,b_3)$ po komponentah
  $\vec{a}\times\vec{b}=(a_2b_3-a_3b_2,a_3b_1-a_1b_3,a_1b_2-a_2b_1)$
- Razdalja točke $T_0(x_0,y_0)$ od premice $ax+by-c=0$: $d(T_0,p)=\left|\frac{ax_0+by_0-c}{\sqrt{a^2+b^2}}\right|$
- Ploščina trikotnika z oglišči $A(x_1,y_1)$, $B(x_2,y_2)$, $C(x_3,y_3)$
  $S=\frac{1}{2}\left|(x_2-x_1)(y_3-y_1)-(x_3-x_1)(y_2-y_1)\right|$
- Elipsa: $e^2=a^2-b^2,\ \varepsilon=\frac{e}{a};\ a>b$
- Hiperbola: $e^2=a^2+b^2,\ \varepsilon=\frac{e}{a}$
- Parabola: $y^2=2px$, gorišče $G\left(\frac{p}{2},0\right)$
- Integrali:
  $\int\frac{dx}{x^2+a^2}=\frac{1}{a}\operatorname{arctg}\frac{x}{a}+C,\ \int\frac{dx}{\sqrt{a^2-x^2}}=\arcsin\frac{x}{a}+C$
  $\int\frac{dx}{\sqrt{x^2+k}}=\ln\left|x+\sqrt{x^2+k}\right|+C$
- Popolna verjetnost: $P(A)=\sum_{i=1}^{n}P(H_i)P(A/H_i)$
- Bayesov obrazec: $P(H_k/A)=\frac{P(H_k)P(A/H_k)}{\sum_{i=1}^{n}P(H_i)P(A/H_i)}$

1. Izračunajte natančno vrednost izraza $\left(-\frac{2}{3}\right)^{-2}+0{,}25^{-\frac{1}{2}}\left(2^{-3}-1\right)$.

(5 točk)

2. Elipso z enačbo $x^2 + 4y^2 = 4$ zavrtimo za 90^0 okrog izhodišča. Zapišite enačbo dobljene elipse in njeni gorišči.

(6 točk)

3. Pravokotnik *ABCD* s ploščino 31,5 cm^2 razdelimo na kvadrat in pravokotnik, ki ima krajšo stranico dolgo 2,5 cm, kot kaže slika. Izračunajte dolžini stranic pravokotnika *ABCD*.

(6 točk)

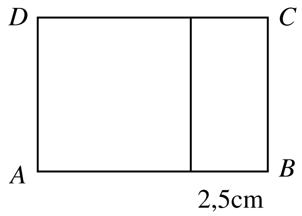

4. Dani sta funkciji

$$f(x) = -\frac{1}{3}x - 1 \quad \text{in} \quad g(x) = \begin{cases} 1 & ; \quad \text{če je } x < 0 \\ 1 - x; & \quad \text{če je } x \geq 0 \end{cases}$$

V dani koordinatni sistem narišite grafa funkcij f in g. Nato izračunajte abscise točk, v katerih se grafa sekata.

(7 točk)

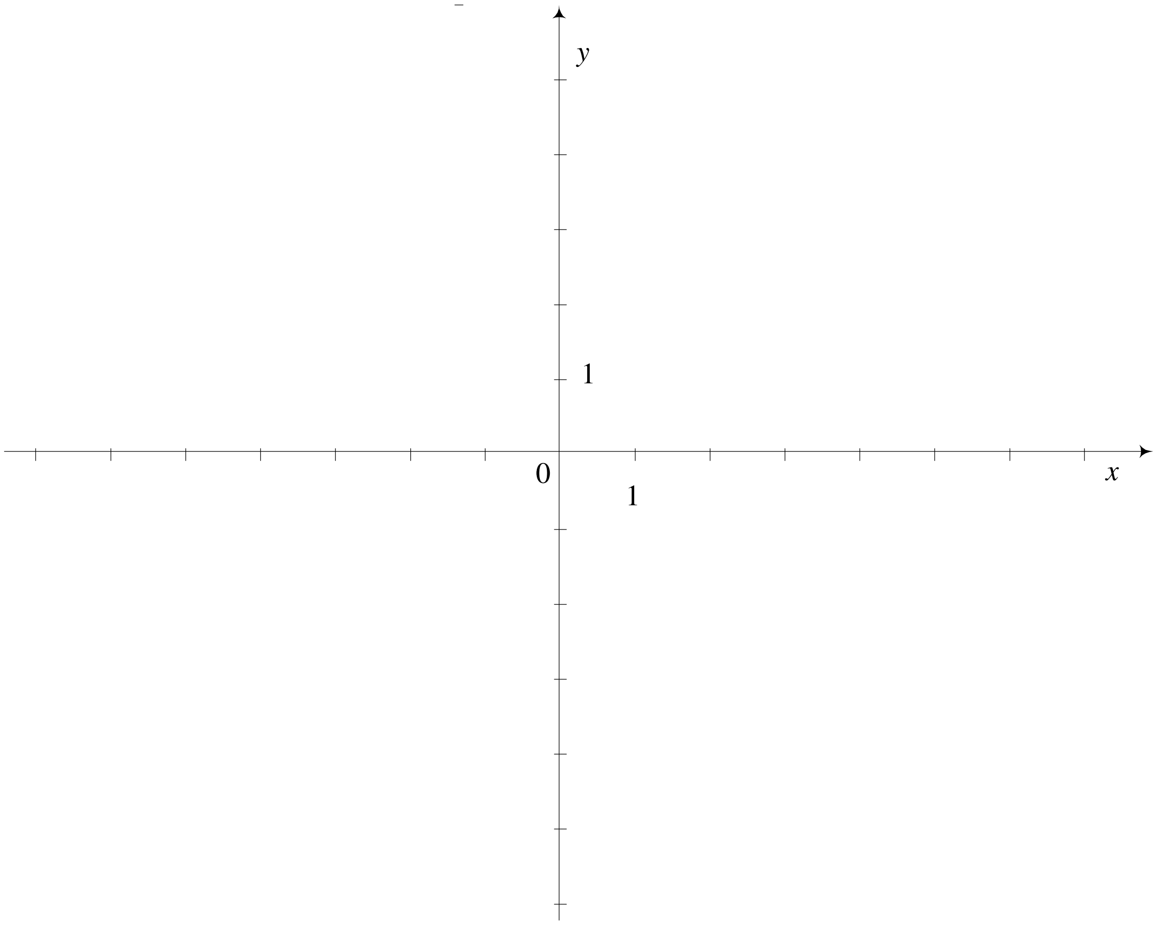

5. Zapišite vsa kompleksna števila z, za katera velja $z^2 = \bar{z}$.

(7 točk)

6. Dan je polinom $p(x) = x^3 - 3x + 2$. Izračunajte ničle in stacionarne točke ter narišite graf tega polinoma.

(7 točk)

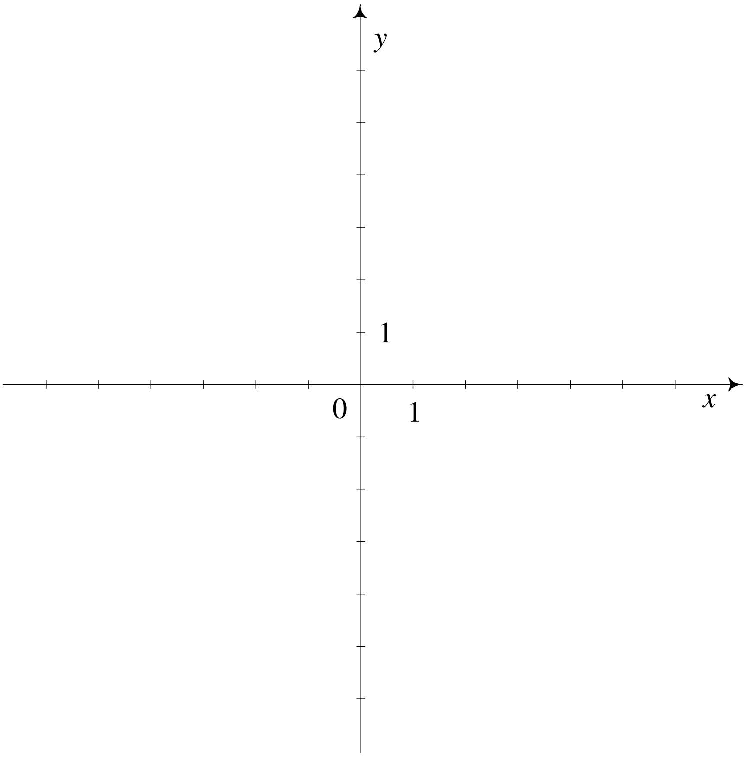

7. V aritmetičnem zaporedju je prvi člen enak 2, n-ti člen je enak 302, vsota prvih n členov pa je enaka 15352. Izračunajte število n in diferenco d tega zaporedja.

(6 točk)

8. Rešite enačbo: $\log_2 x = 2 - \log_2(x-3)$.

(6 točk)

9. V razredu je 15 deklet in 10 fantov. Izmed sebe bodo izžrebali tričlanski odbor za pripravo maturantskega plesa. Izračunajte verjetnost, da bosta v tem odboru zastopana oba spola.

(5 točk)

10. Kolikšen kot oklepata enotska vektorja $\vec{a}$ in $\vec{b}$, če je vektor $\vec{a}$ pravokoten na vektor $\sqrt{2}\vec{b}-\vec{a}$?

(6 točk)

11. Z računom pokažite, da za vsak x velja enakost

$$\frac{1}{2}-\frac{1}{2}\sin(2x+\frac{\pi}{2})=\sin^2 x$$

(5 točk)

12. Žogica Marogica neutrudno poskakuje, tako da v n–tem skoku odskoči $a_n = 0{,}7 + \left(\frac{5}{4}\right)^{-0{,}01\,n}$ metra visoko. Zapišite na milimeter natančno, koliko odskoči prvič in koliko desetič. V katerem skoku odskoči 1,5 m visoko?

(6 točk)

PRAZNA STRAN

PRAZNA STRAN